

O palapatan

Cecay a mihecaan i, sepatay ko palapatan nira. Oya kacanglahan hananay a palapatan i, mahecad to mirarenafay a tamdaw, hay hato nirenafan nira kona palapalaan. Sa'ayaw, celaken nira ko malosikal to kangdaway a rengos i palapalaan, do^do sato sakahirahiraen nira ko cengel no hana, ira ko kahengangay, kohecalay ato koheraay. Ya 'adipangpang i, tanoolah sa a miaefer i hanahanaan. O 'ayam han to i, miraradiw i kilakilangan, halo fao a mipatoor to honi. O pinanowang salipahak sa i kilakilangan a misacikacikay, anca mikakilim to kakaenen. Wata ko kaacang no pina'orip itini tona kacanglahan a palapatan, mapalihaday i kacanglahan ko faloco' nangra.

O laloodan hananay i, hato o namal cingra, safaedet han nira ko romi'ad, mansa milalongocay ko tamdaw to sakakietec no tireng, maolah komaen to kiyaping, anca midangoy, hay mapakietec kora faedet no tireng sanay ko harateng. Roma sato, o laloodan hananay i, maolah mirefong ko faliyos. Ano mari'ang kora faliyos i, awaay ko ni'osawan nira to kanga'ayaw no loma' ato mamaanan a dafong ato pinalengaw.

O kafalawfawan a palapatan i, o roma a mirarenafay cingra. Pacengelen ningra ko papah no senger to kahengangay. Ya towic sanay a heci no panay i, samiyamiyat sa, hato ekim ko tedi nira. Ya nani raayay a 'ayam mihicela a pahanhan, mipatadek to katahacelem no cidal. O kafalawfawan, ano o maomahay han a mitapal cingra, matatodong to kiya! Hay sinaheci to ko pinalengaw, kadofah ko kinaira no malalokay, maparo to lipahakay a faloco' ko polong no finawlan.

Fiwfiw sa ko lifes nani palatawan, o pipakafana' ningra i titaanan to tiposan a palapatan. Ona tiposan a palapatan i, hato ya mamenacay a wawa, maolah a misaokookos, kalatimen ningra ko papah no kilang, 'anal han nira ko kilakilang. Roma sato, ya nitahepoan no soleda a palapalaan i, hato o nitaktakan nira to kohecalay a sarenaf. Maolah haca ko tiposan a sisacafay to cidal a misalama to milimekay a sasalamaen, saketec han nangra ko hekal.

Itini tona sepat no palapatan iraay to ko nga'ayay, tati hay, ano mafana' to sasamaanen misi'ayaw kona palapatan i, matomesay no lihadayay ato lipahakay ko faloco' kita.

四季

春天是藝術家，在空曠的大地上鋪一條大綠毯，再畫上五顏六色的花朵。蝴蝶穿上美麗的衣裳，快樂飛舞，枯萎的樹木再次萌芽，世界更有生機。小鳥們歌唱，昆蟲也來發出像瓶子敲擊的聲音，好像老人家唱古謠呢！

夏季來臨就熱得像火一樣，此時吃一口冰棒，就像失火時用水滅火，暑氣全消。夏天有時還是隨風雨而來的精靈，颱風來襲時，窗戶被雨水洗淨，雨聲如同雨神歌唱跳舞一般。

秋天像畫家，把楓葉染成橘紅色、把稻穗變成金黃色，候鳥襯托夕陽的美麗；秋天也是勤勞的農夫，讓許多植物開花結果，使人們能有收穫，帶給大家歡樂。

窗外北風呼呼的吹，就知道是冬天了。冬天像頑童，總喜歡搗蛋，把樹上的葉子剪光，只留下光禿禿的樹幹，把白色的油漆倒的滿地都是，和太陽玩捉迷藏，把世界變得好冷。

四季都是美好的季節，每個季節各有優缺點，如果懂得如何享受四季，那麼四季都會充滿歡笑！

Fayang

Malawidang si Taluwi', Puwas, Dupay a tatolo. Nani pakalong taha kapah ko kanganga'ay nangra. Itiyaho osi a malafai'nayan i niyaro', o mafana'ay masetik sanay. Oraantu i, ya romiad, mahahinta tatolo tayra i Sanayasay mifuting, lasialufu aray to karawad tatuy to pacing a malingad. Itiyaho ilaay ko amekang palalawud a tahira sa.

Toya romiad mifuing caho kasaho, matumestu ko karawad ni Dupay sa. Ya tatusa caka pina ko matamaay a futing sa. Hawhawen ni Taluwi' si Puwas "kanikalan takawen ko futing nira, munihal laliwen ita!" sa. Minukay ketung han nangra koya amekang. "A mahidayay si Dupay!" han nangra ko niyaro' a pasuwal.

Papacem awa kiya widang maketung aca ko amekang sa. Itiratu nui' sa i lawac no riyal tumangic si Dupay. Ala:fin sedak sa ko xixaw. "Mana tatangic sa mamany kiso?" han nira milicay. "Maketun ko amekang malaliw no widang atiih minukay kako!" han nira. "Tatata mikalic i kulul panukayen ako kiso!" "kaorira kanitolo ko celem ako, milauwac to elos na tahira i niyaro'." "Ano awaentu to saseraan teki' han kako!" han

nira. Nika teki'en nira saliyaliyaw, awa ko pinang, karat hantu ko ailocan na luwad sa. Tatahaloma' pakafana'en nira si Dupay to taneng no elos.

Kawastu i, miliyaw makasifarid ataenho nangra si Dupay tayra Sanayasay. Oyatu halidit si Dupay, mainap si Puwas, hanen nita han nira si Taluwi'. Toya papacem awatu ko widang, marepat kiya farid nira. "A matekengay i riyal si Dupay!" han nangra ko niyaro' parekal. Ala:fin ila sedak sa ko tepes. "Mana tatangic sa, cima ko misamsamay tisuwanan?" han no tepes. "Marepatay ko farid ako!" han nira. "Tatata fafaen panukay kiso!" "kaorira tolo ko celem ako, miliyas to taperik miciiwiay fali." "Ano awa ko saseraan kuskus han kako!" han nira. Nika kuskusen nira, awa ko pinang, suut han to kayam micucuk kiya lowatos nira na luwad saan. Kawastu i, tahaloma' satu si Dupay. Ya patikor talariyal ko tepes, pakafana'en nira to no taperik no fali a taneng cingra.

Itini lingad ni Dupay, ila ko pihakerid no xixaw, misafarid misamaan milacal to eros. Ila ko panawop no tepes, misafayang militemoh to fali misiyal i cuwaco'. Saka fana' sa ikur sidemak mifarid a nga'aytu misaril hatamina ko fayan a tahara:ay.

風帆

Taluwi'、Puwas、Dupay 三位從少年到青年一直都是好朋友。

從前在部落要當個真男子，就要有從事漁撈的本事。傳說綠島有橋連接到那，他們各自帶著揹袋、肩披網袋、漁槍，相約前往綠島抓魚。

不一會兒功夫，Dupay 的網袋滿，其他兩位才捕獲幾隻而已。Taluwi'悄悄地向 Puwas 說：「半夜我們偷走魚，破曉時離開他！」，回程時他們把橋弄斷。他們告知部落人 Dupay 失蹤！

清晨醒來，好友不在、橋也斷了，Dupay 坐在海邊哭泣，有隻大海龜背著 Dupay 潛泳三次穿越黑潮，才抵達部落，還教 Dupay 關於潮水的知識。

後來，Taluwi'、Puwas 又邀請 Dupay 再次前往綠島，Dupay 很快就獲魚。Taluwi'找 Taluwi'暗地裡盤算。清晨醒來，朋友不見、竹筏毀壞。Taluwi'、Puwas 對部落說 Dupay 發生海難。

Dupay 站在沙灘上哭泣，有隻鯨魚背著 Dupay 潛泳三次，躲避浪濤與逆風回到部落，也教 Dupay 浪濤、北風、南風的知識。

Dupay 被傳授竹筏操作渡過黑潮，也被鯨魚傳授風帆製作迎合大海，最終學會操縱風帆。

O kapaysinan a demak no 'Amis

Adihayay ko kapasinan a demak no 'Amis iti:ya ho. Sowel sa ko malitengay, ano mamalingad ko loma'ay anca maminokay to ko lafang i, cowa kanga'ay ira ko ma'esingay o tatiihay a pinangan konini. Latek o tatahadifak/tatahalifa to tatiihay i lalan, aro' sa ho aka ho kalingad.

Ano sataliyoliyok sa koya mi'iedaway a 'ayam i ka'ayaw iso a maefel i, pasayra i semosemotan a micomod awa to masadak, o pipaini nira pakafana' kitaanan to o malingaday ho a loma'ay ita i, o tatatiih ko rakat nangra, mapatay alatek, saka cowa kanga'ay a malingad. Ano mami'adop to, mamifoting to, ma'araw ho koya mafana'ay a mi'edaway a 'ayam tomireng i ka'ayaw no miso i, o mamalemed ko rakat no miso anini sa.

Roma sato, cowa kanga'ay a milinah to nisacapoxan no tao patayra I niyah a omah. O sapaysinay koninian.

Ano ira ko cipadesay a tamdaw no niyaro' i, cowa kanga'ay pacieci saan a matayal, hawad han ho ko tatayalen no omah, tayra toya cipadesay a loma' to cecay a romi'ad a miholol pahiheko to cipadesay a laloma'an. Ano maliyang to ninian a pinangan i, makedi' maemin ko nisacapoxan iso.

O ekong i kaikor no loma' ano lalekal sa a miaekong i, todong to pasifana'ay to irayay to ko mahawawaay a fafahiyan. O citiyaday a fafahiyan i, cuwa kanga'ay a tomireng i ta'enengan no loma', ya saan ma'at'at ko hofoc.

Roma sato, i'ayaw no pisoloma'i, tayra ho toya pipatirengan to loma' a sera a milafin, itiya ano maniti'ih ko nanom i, o mamanaop no cedas koya pipatirengan to loma' a sera, ano siniti'ih to namal i, o mamairoh ko loma'.

Ano pakanitiih to minokayay to a tamdaw i, carem cem sato ko faloco' a misaromi'ad toya matiihay a demak, ano saan i, fetilen to epah, pa'icepen, patafaken, teli han i tadimocokan no hangalo. Sowel han, "O roma to ko miso a kaitiraan, aka ka to katayni micana'is i takowanan, painien kako to sakalemed to romi'ami'ad, o nanay to nisafaloco'an no mako konini."

阿美族生活禁忌

以前阿美族人有很多禁忌。老人說，如果家人要出門或客人要離開時，有人打噴嚏是不好的徵兆，須暫緩一切動作。

若占卜鳥飛過你面前，穿入草叢裡再也沒有出現，這是提醒我們不能外出。打獵、捕魚如看到占卜鳥站在你面前，表示會豐收。

絕對不能移別人種的秧苗到自己的田裡，這是最大的禁忌。若部落有人去世，停下田裡的工作，到喪家陪伴一天，不然所種秧苗會全部枯萎。

貓頭鷹在屋後有 kuu 的叫聲，表示家裡將有孕婦。懷孕的女人不能站門檻，不然孩子生不出來。蓋房子之前，屋主要先露宿建地，如果夢到水，房子會有水災；如果夢到火，房子會有火災。

如果夢見死去的親人，夢令你不安，可以做簡單的儀式，準備一瓶酒、檳榔及葉子、煙一根，放在走廊角落，表示「這是我的心意，你已是另一個空間的人，希望別再來找我，保佑我一切平安。」